

Čtvrtek, 8. říjen 2015

P8_TA(2015)0347

Právní předpisy v oblasti hypoték a rizikové finanční nástroje v EU: případ Španělska**Usnesení Evropského parlamentu ze dne 8. října 2015 o právních předpisech v oblasti hypoték a rizikových finančních nástrojů ve Španělsku (na základě obdržených petic) (2015/2740(RSP))**

(2017/C 349/07)

Evropský parlament,

- s ohledem na petici 626/2011 a dalších 15 petic týkajících se právních předpisů v oblasti hypoték ve Španělsku (179/2012, 644/2012, 783/2012, 1669/2012, 0996/2013, 1345/2013, 1249/2013, 1436/2013, 1705/2013, 1736/2013, 2120/2013, 2159/2013, 2440/2013, 2563/2013 a 2610/2013),
 - s ohledem na petici 513/2012 a dalších 21 petic týkajících se právních předpisů v oblasti rizikových finančních nástrojů ve Španělsku (548/2012, 676/2012, 677/2012, 785/2012, 788/2012, 949/2012, 1044/2012, 1247/2012, 1343/2012, 1498/2012, 1662/2012, 1761/2012, 1851/2012, 1864/2012, 169/2013, 171/2013, 2206/2013, 2215/2013, 2228/2013, 2243/2013 a 2274/2013),
 - s ohledem na jednání vedená Petičním výborem s dotčenými předkladateli, naposledy dne 16. dubna 2015,
 - s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2014/17/EU ze dne 4. února 2014 o smlouvách o spotřebitelském úvěru na nemovitosti určené k bydlení a o změně směrnic 2008/48/ES a 2013/36/EU a nařízení (EU) č. 1093/2010⁽¹⁾,
 - s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2014/65/EU ze dne 15. května 2014 o trzích finančních nástrojů a o změně směrnic 2002/92/ES a 2011/61/EU⁽²⁾,
 - s ohledem na směrnici Rady 93/13/EHS ze dne 5. dubna 1993 o nepřiměřených podmínkách ve spotřebitelských smlouvách⁽³⁾,
 - s ohledem na prohlášení Komise (ve společné rozpravě o insolvenčních řízeních dne 19. května 2015) týkající se přezkumu a rozšíření doporučení Komise ze dne 12. března 2014 o novém postoji k neúspěchu v podnikání a k platební neschopnosti, pokud jde o platební neschopnost rodin a druhou šanci pro jednotlivce a domácnosti,
 - s ohledem na své usnesení ze dne 11. června 2013 o sociálním bydlení v Evropské unii⁽⁴⁾,
 - s ohledem na otázku Parlamentu Komisi, která se týká právních předpisů v oblasti hypoték a rizikových finančních nástrojů ve Španělsku a vychází z obdržených petic (O-000088/2015 – B8-0755/2015),
 - s ohledem na návrh usnesení Petičního výboru,
 - s ohledem na čl. 128 odst. 5 a čl. 123 odst. 2 jednacího řádu,
- A. vzhledem k tomu, že značný počet obdržených petic odhalil tisíce osobních tragédií, při nichž občané pozbyli zčásti či zcela svých celoživotních úspor, a vzhledem k tomu, že tyto petice upozornily na překážky, kterým spotřebitelé čelí při získávání přesných a nezbytných informací ohledně finančních nástrojů;

⁽¹⁾ Úř. věst. L 60, 28.2.2014, s. 34.

⁽²⁾ Úř. věst. L 173, 12.6.2014, s. 349.

⁽³⁾ Úř. věst. L 95, 21.4.1993, s. 29.

⁽⁴⁾ Přijaté texty, P7_TA(2013)0246.

Čtvrtek, 8. říjen 2015

- B. vzhledem k tomu, že organizace občanské společnosti ve Španělsku nadále protestují proti statisícům případů vystěhovávání, nepřiměřeným podmínkám hypotečních smluv a nedostatečné ochraně dlužníků; vzhledem k tomu, že podle jedné z těchto organizací, Platformy pro oběti hypoték (Plataforma de Afectados por la Hipoteca – PAH) došlo ve Španělsku v prvním čtvrtletí roku 2015 k 19 261 případům vystěhovávání (6 % nárůst oproti prvnímu čtvrtletí roku 2014); vzhledem k tomu, že PAH odhaduje, že od roku 2008 došlo ve Španělsku k 397 954 případům vystěhovávání; vzhledem k tomu, že více než 100 000 domácností přišlo o svůj dům;
- C. vzhledem k tomu, že dopad krize ještě dále zhoršil situaci vystěhovaných rodin, které musí nadále splácet svůj hypoteční dluh a rostoucí úroky z tohoto dluhu; vzhledem k tomu, že španělská vláda zavedla zákonem 6/2012 možnost „datio in solutum“ jakožto mimořádné opatření; připomíná, že podle oficiálních údajů za druhé čtvrtletí roku 2014 bylo schváleno použití opatření „datio in solutum“ pouze u 1 467 z 11 407 žádostí, což představuje 12,86 % všech případů;
- D. vzhledem k tomu, že vnitrostátní a evropské soudy zjistily řadu případů nepřiměřených smluvních ustanovení ve španělském hypotečním sektoru (viz rozsudky Soudního dvora C-243/08 *Pannon GSM*; C-618/10, *Banco Español de Crédito*; a C-415/11, *Catalunyacaixa*), kterým by měly zabránit směrnice 93/13/EHS, 2004/39/ES a 2005/29/ES, pokud by byly ve Španělsku plně provedeny a uplatňovány;
- E. vzhledem k tomu, že se směrnice 2014/17/EU o smlouvách o spotřebitelském úvěru na nemovitosti určené k bydlení (dále jen „směrnice o hypotečním úvěru“) použije od 21. března 2016 na existující hypoteční úvěry, přičemž stanoví poskytovatelům úvěrů povinnost informovat spotřebitele o podstatných náležitostech úvěrové smlouvy;
- F. vzhledem k tomu, že španělské orgány přijaly v důsledku rozhodnutí ve věci *Aziz* (C-415/11) v rámci zrychleného postupu zákon 1/2013 ze dne 14. května 2013 o opatřeních posilujících ochranu zástavních dlužníků, restrukturalizaci dluhu a sociální bydlení (*Ley 1/2013 de medidas para reforzar la protección a los deudores hipotecarios, restructuración de la deuda y alquiler social*);
- G. vzhledem k tomu, že španělské orgány změnily v důsledku rozhodnutí ve věci C-169/14 vnitrostátní systém opravných prostředků v oblasti hypoték, a to závěrečným ustanovením zákona 9/2015 ze dne 25. května 2015 o naléhavých opatřeních týkajících se úpadku (*Ley 9/2015 de medidas urgentes en material concursal*), aby jej uvedly do souladu se směrnicí 93/13/EHS;
- H. vzhledem k tomu, že španělský parlament přijal „Kodex osvědčených postupů pro úspěšnou restrukturalizaci dluhů týkajících se hypoték k nemovitostem pro vlastní bydlení“, který kvůli jeho dobrovolné povaze většina finančních institucí ignorovala a který měl jen velmi omezené výsledky při předcházení vystěhovávání nebo uplatnění opatření „datio in solutum“, protože požadavky na způsobilost vyřazují více než 80 % dotčených osob;
- I. vzhledem k tomu, že v mnoha případech nebyli spotřebitelé bankami řádně informováni o rozsahu rizik spojených s nabízenými investicemi, a vzhledem k tomu, že v těchto případech banky rovněž neprováděly testy vhodnosti, které by určily, zda měli zákazníci dostatečné vědomosti nezbytné k tomu, aby porozuměli finančním rizikům, kterým se vystavili; vzhledem k tomu, že mnoho občanů, kterých se tato situace týká, jsou starší lidé, kteří vložili své celoživotní úspory do toho, co mělo být investicí bez rizika;
- J. vzhledem k tomu, že podle odhadů se stalo za uplynulých několik let obětí finančních podvodů 700 000 občanů Španělska, neboť jim byly bankami, které nejednaly v dobré víře, prodány rizikové finanční nástroje a oni nebyli informováni o rozsahu rizik a skutečných důsledcích toho, že nebudou mít přístup ke svým úsporám;
- K. vzhledem k tomu, že rozhodčí mechanismus zavedený španělskými orgány byl mnoha oběti finančních podvodů odmítnut;

Čtvrtek, 8. říjen 2015

- L. vzhledem k tomu, že směrnice o trzích finančních nástrojů (MiFID) (směrnice 2004/39/ES) reguluje poskytování investičních služeb investičními podniky a úvěrovými institucemi v souvislosti s finančními nástroji, včetně preferenčních akcií; vzhledem k tomu, že článek 19 směrnice MiFID stanovuje povinnosti podniků při poskytování investičních služeb zákazníkům;
1. vyzývá Komisi, aby sledovala uplatňování rozsudku ve věci C-415 (Aziz) a směrnice 93/13/EHS o právních předpisech v oblasti hypoték ve všech členských státech s cílem zaručit, že je vnitrostátní orgány budou v plném rozsahu dodržovat;
 2. vyzývá finanční subjekty v celé Unii, aby upustily od nepřijatelného chování vůči zákazníkům v oblasti hypoték, sofistikovaných finančních produktů a úvěrových karet, včetně uplatňování nepřiměřených úrokových měr a svévolného ukončování služeb;
 3. vyzývá finanční subjekty v celé Unii, aby upustily od vystěhovávání rodin žijících v jejich jediném obydlí a aby místo toho přistupovaly k restrukturalizaci dluhu;
 4. vyzývá španělskou vládu, aby využila všech dostupných nástrojů k nalezení komplexního řešení vedoucího k výraznému snížení neúměrně vysokého počtu obětí;
 5. vyzývá Komisi, aby pečlivě sledovala provádění směrnice 2014/17/EU o smlouvách o spotřebitelském úvěru na nemovitosti určené k bydlení (směrnice o hypotéčním úvěru) ve všech členských státech;
 6. vyzývá Komisi, aby umožnila sdílení osvědčených postupů při provádění opatření „datio in solutum“ v určitých členských státech a aby posoudila jeho dopad na spotřebitele a podniky;
 7. upozorňuje Komisi na pochybnosti, které vyjádřil generální advokát EU, pokud jde o legalitu opatření přijatých španělskou vládou k řešení případů porušení právních předpisů, na něž upozornil Soudní dvůr dne 14. března 2013, a k ukončení nepřijatelných postupů v hypotéčním sektoru;
 8. vyzývá Komisi, aby důsledně sledovala účinné provádění nových opatření, která přijala španělská vláda v zájmu řešení stávajících problémů a zamezení nekalým bankovním a obchodním praktikám;
 9. vyzývá Komisi, aby zahájila informační kampaně o finančních produktech a podporovala finanční gramotnost prostřednictvím vzdělávání s cílem zajistit, aby byli evropští občané lépe informováni o rizicích, která jsou spojena s investicemi do finančních produktů;
 10. vyzývá Komisi, aby umožnila sdílení osvědčených postupů posilujících ochranu občanů, kteří se ocitnou ve finančně obtížné situaci; domnívá se, že základní finanční vzdělání by mělo být považováno za doplňující aktivum předcházející důsledkům nadměrného zadlužení;
 11. vyzývá Evropský orgán pro bankovníctví (EBA) a Evropskou centrální banku (ECB), aby zahájily kampaň propagující osvědčené postupy s cílem povzbudit banky a jejich zaměstnance, aby poskytovali jasné, srozumitelné a správné informace; zdůrazňuje, že spotřebitelé musí činit informovaná rozhodnutí na základě důkladného pochopení rizik, kterým se mohou vystavit, a že obchodníci a banky nesmí spotřebitele klamat;
 12. vyzývá EBA a ECB, aby s cílem chránit sílu finančního sektoru EU přijaly další opatření a vyžadovaly, aby banky oddělovaly potenciálně rizikové obchodování od přijímání vkladů, pokud tato činnost ohrožuje finanční stabilitu;
 13. vyzývá Komisi a ECB, aby posoudily španělský rozhodčí mechanismus, jenž byl zaveden pro občany, kteří se stali oběťmi finančních podvodů;

Čtvrtek, 8. říjen 2015

14. vyzývá Komisi, aby sledovala, zda Španělsko v souvislosti s finančními nástroji, včetně preferenčních akcií, řádně provádí a uplatňuje právní předpisy EU;
 15. vyzývá Komisi, aby přijala kroky v návaznosti na obdržené stížnosti a aby provedla nezbytné šetření;
 16. žádá Komisi, aby předložila legislativní návrh o platební neschopnosti rodin;
 17. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení španělské vládě, Radě, Komisi a Evropské centrální bance.
-